

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

Zitting 1974 - 1975 .

Nr. 5

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 17 december 1974

INHOUDSOPGAVE

BERWHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 67

VERSLAGEN

Indiening, blz. 67

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 67

Spreeker: de heer **M. Vanhaegendoren**, blz. 67

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 68

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden, blz. 68

Wijziging onder de plaatsvervangende leden,
blz. 68

MOTIE VAN ORDE

Wijziging in de orde van de werkzaamheden,
blz. 68

Spreeker: de heer **M. Coppieters**, blz. 68

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

- van de heer **M. Coppieters** tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de herdenking 1975 van toondichter Emiel Hullebroeck, blz. 68

- van de heer **A. De Beul** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het behoud van het met **opheffing** bedreigde Groot-Limburgs **Toneel-Twee**, blz. 69

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1974 — **6-A** (1974/1975) — nrs. 1 en 2.

Algemene bespreking

Spreekers: de heren **T. Declercq**, rapporteur;
F. Baert; **J. Vandemeulebroucke**; **M. Coppieters**; mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden loco de Minister van Nationale Opvoeding, blz. 70

Artikelsgewijze behandeling, blz. 74

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele **Zaken** van de Nederlandse **Cultuurgemeenschap** en van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1975 — **6-B** (1974/1975) — nrs. 1 en 2.

Algemene bespreking
 Spreker: de heer **T. Declercq**, rapporteur,
 blz. 74
 Artikelsgewijze behandeling, blz. 74

WERKINGSBEGROTING VAN DE RAAD

- Rekening van de Raad van het begrotingsjaar 1973.
- **Begroting** van de Raad voor het **begrotingsjaar 1974**.
 Algemene bespreking
 Sprekers: de heren **L. Lindemans**, rapporteur; **M. Coppieters**; **L. Lindemans**; blz. 75
 Besloten vergadering, blz. 76
 Aanneming, blz. 76
 Hervatting van de openbare vergadering, blz. 76

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VLAAMSE GEWESTRAAD

Uitoefening van de taak van Griffier en van Secretariaat van de Vlaamse Gewestraad door de Griffier en het Secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.
 Bespreking
 Sprekers: de heren **M. Coppieters**; **W. Calewaert**; **R. Vandekerckhove**, Minister voor Hervorming der Instellingen; blz. 77
 Naamstemming, blz. 80

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Voorstel van resolutie van de heren **K. Blanckaert** en **A. Kempinaire** betreffende de samenstelling van de Vaste Nationale **Cultuurpact**-commissie

Indiening, blz. 81

Bespreking

Spreker: de heer **M. Coppieters**, blz. 81

Vraag om spoedbehandeling

Spreker: de heer **K. Blanckaert**, blz. 82

Voortzetting van de bespreking

Sprekers: de heren **H. Roel**; **H. Schiltz**; **F. Baert**; **W. Calewaert**; **M. Coppieters**; blz. 82

Schorsing en hervatting van de vergadering, blz. 83

MOTIE VAN ORDE

Beroep op het Reglement

Spreker: de heer **M. Coppieters**, blz. 83

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren **K. Blanckaert** en **A. Kempinaire** betreffende de samenstelling van de Vaste Nationale **Cultuurpact**-commissie

Verzending naar de Commissie, blz. 84

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Spreker: mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 84

VRAGEN (R.v.O. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden, blz. 84 ■

VOORZITTER:**De heer J. BASCOUR, Voorzitter**

De heren **B. Van Hoorick** en **D. Coens**, Secretarissen, nemen plaats aan het Bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.

De Voorzitter: Dames en Heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter: Ik deel aan de Raad mee, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden : de heren **J. Aerts**, **G. Sprockeels**, **Emiel Vansteenkiste**, gezondheidsredenen;

de heren **F. Boey**, **A. Dequae**, buitenlands;

de heren **F. De Bondt**, **J. Van Canneyt**, **L. Van Geyt**,

L. Waltniel, ambtsverplichtingen;

de heer **Paul Peeters**, familieverbindingen.

VERSLAGEN**Indiening**

De Voorzitter: De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer **E. Vankeirsbilck** namens de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming over het voorstel van decreet tot aanvulling van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming — nr. 28/2.
- door de heer **Tijl Declercq** namens de Commissie voor onderwijs over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974 — 6-A(1974-1975) — nr. 2.
- door de heer **Tijl Declercq** namens de Commissie voor onderwijs over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse , Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1975 — 6-B(1974-1975) — nr. 2.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

De Voorzitter: De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde Commissies verzonden :

- Ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974 — 6-A (1974-1975) — nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1975 — 6-B (1974-1975) — nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Middenstand -nr. 4-111/1(1974-1975).
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Volksgezondheid en Gezin — nr. 4-V/1 (1974-1975).
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Landbouw -nr. 4-VI/1(1974-1975).
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Openbare Werken — nr. 4-VII/1(1974-1975).
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Economische Zaken — nr. 4-X11/1 (1974-1975).
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de toelageregeling voor de Nederlandstalige dramatische kunst — nr. 97/1.
Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren: Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het komt mij voor dat wij vorig jaar beslist hadden dat de deelbegrotingen voor onderzoek naar de speciale commissies zouden worden

gestuurd alvorens ze door de Commissie voor de begroting zouden worden onderzocht, omdat de leden van de Commissie voor de begroting niet noodzakelijk specialisten zijn voor de verschillende delen. Wordt die beslissing gehandhaafd?

De Voorzitter: Mijnheer Vanhaegendoren, wij zullen rekening houden met uw opmerking. Wij zullen nagaan wat vorig jaar beslist werd. Indien u gelijk hebt dan zullen de deelbegrotingen eerst naar de speciale commissies worden verzonden.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending

De Voorzitter: Het volgende voorstel van decreet werd ingediend en naar de bevoegde Commissie verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer **G. Sprokeels** C.S. houdende instelling van een licentiaat in de bedrijfskunde — nr. 95/1.
Verzonden naar de Commissie voor onderwijs.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste leden

De Voorzitter: Onder de vaste leden van de commissies wordt de volgende wijziging voorgesteld door de PVV-fractie :

- in de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport:
de heer **Cantillon** in de plaats van de heer **Boey**.

Wijzigingen onder de plaatsvervangers

De Voorzitter : Onder de plaatsvervangende leden van dezelfde commissie wordt de volgende wijziging voorgesteld door de CVP-fractie :

- mevrouw **Demeester-De Meyer** in de plaats van de heer **Tijl Declercq**.

Is men het nu de voorgestelde wijzigingen eens?

(Instemming)

Aldus is besloten.

MOTIE VAN ORDE

Wijziging in de orde van de werkzaamheden

De Voorzitter: De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, Dames en Heren, namens mijn fractie stel ik voor een wijziging in de volgorde van de agenda van deze namiddag te willen aanvaarden,

namelijk het tweede punt van deze agenda — brief van de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad — te behandelen na het vierde punt van de agenda — werkingsbegroting van de Raad. Wij menen dat die volgorde logischer zou zijn gezien het verband van het ene met het andere.

De Voorzitter: Er is een voorstel tot wijziging van de volgorde van de punten van de agenda.

Is er tegen het voorstel van de heer Coppieters geen bezwaar? **(Instemming)**

Aldus is besloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer M. Coppieters tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de herdenking in 1975 van toondichter Emiel Hullebroeck

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Coppieters tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de herdenking in 1975 van toondichter Emiel Hullebroeck.

De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte): Op 26 maart 1975 zal het tien jaar geleden zijn dat de componist Emiel Hullebroeck te Liedekerke overleed. Deze verjaardag mag niet onopgemerkt voorbijgaan, want het leven en het werk van Hullebroeck — zowel zijn scheppend als pedagogisch oeuvre — is zeer nauw verbonden met de Vlaamse ontvoogdingsstrijd tijdens de eerste helft van onze eeuw.

De muziek in het algemeen, en het lied meer in het bijzonder, waren voor hem niet alleen kunstexpressies, maar ook een middel om het Vlaamse volk nationaal bewust te maken. Zijn liederenrepertorium getuigt daarenboven van een bewogen sociale inslag: gezin en arbeid triomferen doorheen zóveel prachtige liederen.

Hierbij mag niet worden vergeten dat Hullebroeck als ambassadeur van de Vlaamse muziek optrad in vele Europese steden, in het voormalige Nederlands-Indië, Zuid-Afrika en Noord-Amerika.

Ten slotte mag de muziekpedagoog voor het volk en voor het onderwijs niet worden vergeten.

Zijn jeugdideaal „Vlaanderen dienen in voor- en tegenspoed ” heeft hij weten waar te maken.

Wie van al de leden van deze Cultuurraad zou durven beweren dat hij, in zijn Vlaamse en sociale overtuiging, niet voor een deel beïnvloed of gevormd werd door Emiel Hullebroeck?

De Hullebroeck-herdenking wordt o.m. centraal gesteld in de „ Dagen van het Vlaamse lied 1975”, georganiseerd en gestimuleerd door de „ Vlaamse Volkskunstbeweging”.

Mag ik aan de Ministers vragen of, en op welke wijze, zij zullen bijdragen tot een meer dan gerechtvaardigde nationale hulde?

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, die mede namens de Minister van Nationale Opvoeding zal antwoorden, heeft het woord.

Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden (*op het spreekgestoelte*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, kan het geachte Lid meedelen, dat ik het volledig eens ben met zijn stelling dat het werk van Emiel Hullebroeck — zowel zijn scheppend als zijn pedagogisch *œuvre* — zeer nauw verbonden is met de Vlaamse ontvoeringsstrijd.

Van het merkwaardige en omvangrijke muzikaal *œuvre* van meester Emiel Hullebroeck, kan men niet alleen zeggen dat het klassiek is geworden, maar tevens dat het behoort tot het collectieve geheugen van ons volk.

En in dit verband *weze* het mij toegelaten hier de Griekse componist Mikis Theodorakis te citeren, die in zijn nog niet zo lang geleden verschenen boek «Cultuur en politieke dimensies» schreef: «Het lied raakt het wezenlijke van het volk, het begeleidt en stimuleert zijn opgang, het verzekert zijn historische continuïteit».

Ik aanzie het dan ook als een plicht om als Minister van Nederlandse Cultuur, de *herdenkingsplechtigheden*, die zullen worden georganiseerd naar aanleiding van de 10e verjaardag van het overlijden van meester Hullebroeck, in hoge mate te steunen. Het lijkt mij aangewezen dat de huldeplechtigheden die naar aanleiding van deze verjaardag zouden worden georganiseerd en gecoördineerd door een nationaal comité.

Ik verwijs hier o.m. naar het comité dat werd opgericht voor de viering van de 75e verjaardag van toondichter Armand Preud'homme, dat op een uitstekende wijze in het ganse Vlaamse land, de viering van deze Vlaamse componist heeft georganiseerd. De initiatieven die door dit comité werden genomen, werden door het departement van Cultuur in belangrijke mate gesubsidieerd. Het lijkt mij noodzakelijk dat ook de hulde aan toondichter E. Hullebroeck, het hele Vlaamse volk, voor wie zijn werk een zo grote betekenis heeft, wordt betrokken.

De hulde aan meester Hullebroeck kan niet beperkt blijven tot een academische herdenking. Daarom lijkt het mij wenselijk dat ook voor de organisatie van de herdenking van E. Hullebroeck een nationaal comité zou worden opgericht — deze oprichting kan gestimuleerd worden door het departement van Nederlandse Cultuur — opdat aldus door overleg tussen het comité en het departement een passende hulde zou worden gebracht aan Meester E. Hullebroeck. (*Applaus op de banken van de CVP, de PVV en de VU.*)

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

2. Vraag van de heer A. De Beul tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het behoud van het met opheffing bedreigde Groot-Limburgs Toneel-Twee.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Beul tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het behoud van het met opheffing bedreigde Groot-Limburgs Toneel-Twee. De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, geachte Collega's, op 30 november jongstleden besloot het bestuur van de Stichting-Groot-Limburgs Toneel om haar afdeling vormingstoneel, Groot-Limburgs Toneel-Twee of GLT-twee, op te heffen per 1 september 1975.

Deze beslissing doorbreekt de afspraken met de drie grootste subsidiënten van het Groot-Limburgs Toneel, namelijk Nederland, België en Nederlands-Limburg.

Het geld dat door die subsidieverlenende overheden ter beschikking werd gesteld was gedeeltelijk bestemd voor vormingstoneel binnen de stichting, dit wil zeggen voor GLT-twee.

De redenen waarom GLT-twee wordt opgedoekt zouden van zuiver financieel-technische aard zijn.

Uit de discussies in het bestuur van het Groot-Limburgs Toneel blijkt evenwel zeer duidelijk dat het om een politieke kwestie gaat. Het GLT-twee zou door zijn vormingstoneel de *bewustwordingsprocessen* in de samenleving te veel stimuleren.

Dit lijkt ons evenwel absoluut geen geldige reden om het GLT-twee op te heffen, wel integendeel.

Ik dring derhalve bij mevrouw de Minister aan opdat zij het verder verlenen van subsidie aan het Groot-Limburgs Toneel afhankelijk zou stellen van het behoud van de afdeling vormingstoneel GLT-twee. Graag vernam ik van mevrouw de Minister of zij deze visie deelt en zo ja, welke maatregelen zij zal treffen om het behoud van GLT-twee veilig te stellen.

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op het spreekgestoelte*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in antwoord op zijn vraag kan ik het geachte Lid, het volgende meedelen.

Bij het Groot-Limburgs-Toneel zijn inderdaad spanningen gerezen. Deze spanningen dateren evenwel niet van 30 november jongstleden, maar wel van in het najaar 1973.

Aldus besloot het bestuur van het G.L.T. in zijn vergadering van 16 mei 1974, om één van de leden van het bestuur, en wel de vertegenwoordiger van het departement van Nederlandse Cultuur te belasten met het uitwerken van concrete voorstellen voor de structuur en de werking van het G.L.T.

De voorstellen van de gevolmachtigd ambtenaar werden op 30 november jongstleden besproken door het bestuur van het G.L.T.

Over die vergadering werd mij door de gevolmachtigde ambtenaar op 11 december jongstleden een rapport overgemaakt, waaruit alleszins blijkt dat die ambtenaar de moeilijkheden niet heeft kunnen overbruggen.

Ik onderzoek op dit ogenblik op welke wijze aan de voortdurende moeilijkheden een oplossing kan worden gegeven. De grootste oorzaak van de moeilijkheden is inderdaad het feit dat het gezelschap geleidelijk uit elkaar is gegroeid. Een aantal acteurs wensten uitsluitend zgn. vormingstoneel te brengen. In beginsel hecht ik groot belang aan de vormende waarde van de dramatische kunst. Maar de oprichting van een vormingstheater kan mijns inziens nooit midden wanorde ontstaan, of ten koste van het bestaande gezelschap.

Alvorens tot de werkelijke oprichting van een dergelijk theater over te gaan moet men zich terdege bewust zijn van de belangrijke financiële investeringen die dit van de verscheidenene subsidiënten zal vragen, ook in de toekomst.

De inlichtingen waarover het geachte Lid beschikt zijn evenwel niet volledig. Op dit ogenblik is immers nog niet beslist dat het GLT-2 zal ophouden te bestaan per 1 september 1975. Wel heeft het bestuur van het G.L.T. beslist dat het voortbestaan van het GLT-2 vanaf 1 september 1975, afhankelijk zal zijn van het feit of al dan niet de nodige financiële middelen zullen worden gevonden opdat de beide gezelschappen, namelijk het zogenaamde „repertoire-gezelschap” en het zogenaamde „vormingstheater” volwaardig zouden kunnen werken. Die beslissing bevestigde een vroeger door het bestuur eenparig genomen besluit; hierin werd het voortbestaan van een speelgroep afhankelijk gesteld van bijkomende financiële middelen, andere dan degene die thans ter beschikking staan van het eigenlijke GLT.

Zoals ik reeds zegde onderzoek ik momenteel het dossier.

Eerstdaags zal ik een onderhoud hebben met de Belgische bestuursleden van het GLT.

Ik heb mij ook voorgenomen over deze aangelegenheden overleg te plegen met mijn Nederlandse collega, om samen met hem — in de geest van samenwerking tussen Noord en Zuid, waarin het GLT destijds werd opgericht — te pogen een oplossing voor de gerezen moeilijkheden uit te werken.

(Applaus op de banken van de C. V.P. en de P. V. V.)

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1974.

Algemene bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1974.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Tijl Declercq, rapporteur, heeft het woord.

De heer T. Declercq (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Mevrouw de Minister, Dames en Heren, uw Commissie voor Begroting heeft op 12 december 1974 een ontwerp van decreet besproken, waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten die in mindering komen van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974.

Die nieuwe voorlopige kredieten hebben tot doel de werking van de dienst te verzekeren tijdens de maanden november en december 1974.

Een lid nam het woord om te onderstrepen dat de laattijdige indiening van de begroting voor het jaar 1974 de Cultuurraad voor de verplichting plaatste nieuwe voorlopige kredieten goed te keuren.

Hetzelfde lid beklemtoonde eveneens dat het ter beschikking stellen van voorlopige kredieten een procedure is die afbreuk doet aan de autonomie van de parlementaire werkzaamheden. Bovendien heeft de Cultuurraad de bestemming van de toegewezen onderwijskredieten niet kunnen vaststellen — aldus hetzelfde lid — wat toelaat te besluiten dat eens te meer het principe van de culturele autonomie en de grondwettelijke bevoegdheden van de Raad inzake onderwijs uitgehold werden. Sommige leden sloten zich bij deze zienswijze aan en verzochten de Voorzitter van de commissie aan te dringen bij de Minister van Nationale Opvoeding opdat de begroting van Nationale Opvoeding voor het begrotingsjaar 1975 tijdig zou worden ingediend.

De artikelen en het gehele ontwerp van decreet werden in stemming gebracht en aangenomen met 9 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

De Voorzitter: De heer Baert heeft het woord.

De heer F. Baert (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, mijn betoog zal zeer kort zijn. Ik zou enkele opmerkingen willen maken van grondwettelijke aard en tevens wens ik het aspect begrotingstechniek en het verband met de autonomie van deze Cultuurraad te onderstrepen.

In de eerste plaats zou ik willen verwijzen naar de uiteenzetting die ik vorig jaar heb gehouden ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van Nationale Opvoeding. Ik heb toen meer bepaald gesproken over de bijzondere begrotingsprocedure die toen werd ingevoerd, namelijk de beleidsnota van de vorige Minister van Nationale Opvoeding. Ik heb toen aangetoond dat die wijze van behandeling van de begroting in strijd is met artikel 59bis van de Grondwet dat uitdrukkelijk bepaalt dat het Parlement nog slechts een globale dotatie goedkeurt waarvan de interne bestemming binnen de cultuurgemeenschappen moet worden geregeld door de Cultuurraden. Het parlement heeft zich daarmee niet meer bezig te houden. Volgens de huidige werkwijze bepaalt het Parlement niet alleen het globale krediet maar tevens de bestemming van praktisch alle kredieten. Ik heb toen aangetoond dat dit een bijkomende ontmanteling is van de reeds zo zwakke en sterk uitgeholde cultuurautonomie. Ik zal tegen deze werkwijze blijven protesteren omdat aldus het weinige dat door de grondwetsherziening aan de Nederlandse Cultuurgemeenschap werd toegekend, wordt ontkracht. Ik zal elk jaar hier op het spreekgestoelte komen om als Cato de Censor te zeggen: „Praeterea censeo” dat deze werkwijze moet veranderen.

In de tweede plaats zou ik aan de aandacht van de Cultuurraad een paar opmerkingen willen onderwerpen die door het Rekenhof zijn gemaakt in verband met het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de sector Nationale Opvoeding.

Wij staan vandaag opnieuw voor voorlopige kredieten. Ook daar maakt het Rekenhof een opmerking over. Mijn collega Vandemeulebroucke zal straks hieraan nog even aandacht besteden. Maar het Rekenhof, het is zeer interessant dat even te signaleren, constateert dat door het te laat indienen van dit ontwerp van decreet houdende de interne bestemming van de begroting van Nationale Opvoeding, de bevoegdheid van Cultuurraad nog eens wordt ontzenuwd, omdat in feite alle kredieten lang van te voren zijn besteed, vooraleer we daarover onze mening kunnen zeggen, vooraleer we kunnen trachten ze te amenderen, vooraleer we kunnen trachten, de bestemming ervan mee te bepalen.

Dit gezegd zijnde wens ik op een paar andere opmerkingen van het Rekenhof de aandacht van deze Cultuurraad te vestigen. In de eerste plaats wordt gezegd dat door de wijze waarop in artikel 1, § 2 van de wet van 25 juli 1974 houdende de begroting van Nationale Opvoeding Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974, wet uiteraard door het Parlement goedgekeurd, een relatie wordt gebracht tussen de uitgaven betreffende Nationale Opvoeding en het bedrag van het partieel globaal krediet op zichzelf reeds bestemminggevend is en als dusdanig strijdig met artikel 59bis van de Grondwet. Wij zijn dus niet meer alleen om dat te beweren. Ook het Rekenhof heeft dat intussen geconstateerd.

Artikel 1, § 2 van deze wet luidt namelijk: «Voor de aan het begrotingsjaar 1974 verbonden gewone uitgaven betreffende Nationale Opvoeding — Nederlands regime — en waarvan de bestemming zal bepaald worden door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, worden kredieten geopend die samen 1 635 589 000 frank belopen».

Het is nuttig dat ook een objectieve en rechtsprekende instelling, die in dienst staat van de wetgevende vergaderingen van dit land, er de aandacht op vestigt dat de opeenvolgende regeringen een loopje nemen met bepalingen van de Grondwetherziening die zichzelf met kracht van argumenten, met alle mogelijke proceduretrucs en met alle mogelijke toegevingen hebben helpen doordrukken.

Tenslotte maakt het Rekenhof de opmerking dat de wet van 25 juli 1974 niet vaststelt welk gedeelte van dit partieel globaal krediet aan de ontplooiing van de twee culturen in Brussel-Hoofdstad moet worden besteed. Daar is destijds heel wat om te doen geweest. Er zijn amendementen geweest. Men heeft het als een Vlaamse overwinning beschouwd dat in artikel 59bis van de Grondwet uitdrukkelijk werd bepaald dat in de begroting door de Cultuurraden goed te keuren uitdrukkelijk zou moeten worden bepaald welk gedeelte van de kredieten voor de ontplooiing van de Nederlandse Cultuur op gebied van Brussel-Hoofdstad moet worden aangewend.

Het is de tweede of de derde begroting die wij sindsdien behandelen.

Er wordt met geen woord aandacht aan besteed. Men heeft het ofwel vergeten ofwel opzettelijk nagelaten. Het is ongehoord dat een bepaling waarvoor men zoveel mensen in beweging heeft gebracht, waarvoor men zoveel triomfkreten heeft geslaakt toen zij werd ingevoerd, bij de eerste gelegenheid niet meer toepast, en doet alsof het allemaal niet hoort. Men kan wel zeggen dat er aan de ontplooiing van de Nederlandse Cultuur te Brussel voldoende geld zal worden besteed. Ik meen echter dat het eerste dat we moeten doen, indien we de naam van een wetgevende vergadering waardig willen zijn, is ons te schikken naar de orthodoxie van de begrotingstechnieken. Kunnen we dat niet, dan is het de moeite niet waard er nog onze tijd aan te besteden. Dan kunnen we evengoed naar huis gaan, zoals maar al te vaak van deze Cultuurraad wordt gezegd. (*Applaus op de banken van de V.U.*)

De Voorzitter: De heer Vandemeulebroucke heeft het woord.

De Heer J. Vandemeulebroucke (op het spreekgestoelte) : Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte Collega's, de Voorzitter zal mij toestaan de twee ontwerpen van decreet waarbij voorlopige kredieten worden gevraagd samen te behandelen.

Collega Baert heeft reeds gewezen op het vernietigende verslag van het Rekenhof met betrekking tot

het aan de Cultuurraad toegekende gedeelte van de begroting van Nationale Opvoeding. Het Rekenhof heeft een even vernietigend oordeel uitgesproken over het bijna stelselmatig laten goedkeuren van voorlopige kredieten. Op pagina 2 van zijn nota die op 4 december aan de Voorzitter van de Cultuurraad werd overgemaakt, lezen wij het volgende : „Er dient toegevoegd te worden dat het bijna permanente regime van de voorlopige kredieten dat in 1974 voor de Culturele kredieten van de sector Nationale Opvoeding resulteert in een denkbeeldige **machtigingsbegroting** die post **factum** moet worden aangevend. Het is dan ook duidelijk dat de **amenderings**-mogelijkheden van de leden van de Cultuurraden binnen de perken van het globale krediet” — en dat is een middel bij uitstek ter bevestiging van de holheid van de autonome bestemmingsmacht — „thans volledig afgezwakt worden zolang als het systeem van de voorlopige kredieten verder wordt bestendigd.”

Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, wij staan hier niet alleen met de voorlopige kredieten voor het jaar 1975 maar men brengt nog de haast utopische moed op om hier voorlopige kredieten te laten goedkeuren voor november en december 1974 op het ogenblik dat de eigenlijke begroting nog steeds niet is goedgekeurd.

Ik vraag verder de aandacht van deze Raad voor het feit dat de Minister van Nationale Opvoeding — het spijt mij dat hij hier niet aanwezig is — in de commissie van de Cultuurraad op 11 december heeft verklaard dat hij een studie aan het maken is van wat nu juist op het stuk van onderwijs de bevoegdheid is van de Cultuurraad en van het Nationale Parlement. Ik hoop dat die studie in gemeenschappelijk overleg zal worden overgemaakt en dat hieruit een duidelijke bespreking kan ontstaan zodat wij eindelijk weten waar wij met onze reeds zo fel uitgeholde culturele autonomie staan.

Wanneer wij spreken over culturele autonomie — dit is de jonste jaren vaak met sterke tremolo's gebeurd — moeten wij toch vaststellen dat die op onderwijsvlak nagenoeg nihil is. In cijfers uitgedrukt komt het erop neer dat wij amper 1,6 miljard van de 55 miljard van de Nederlandstalige **onderwijs**-begroting, dit is 3%, toebedeeld krijgen.

Waar ik vooral zeer sterk de aandacht wil op vestigen is het feit dat de thans door de Minister ingediende begroting met 26% is gestegen, zij gaat van 55 miljard naar 75 miljard. Wij stellen echter vast dat de kredieten toegewezen aan de Cultuurraad niet met 26 maar met nauwelijks 8% stijgen. Dit wil zeggen dat onze zeggingskracht inzake culturele autonomie nog verder wordt uitgehold, tenzij wij moeten besluiten dat ook hier de Minister zijn toevlucht neemt tot een onderschatting van de werkelijke begrotingscijfers op het culturele vlak. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat ook hier een onderschatting merkbaar zal zijn, vermits er een enorme toename is van aanvragen voor studietoelagen.

Voor het nieuwe schooljaar gaan wij van 202 000 naar 261 000 aanvragen. Er is dus een verhoging van 30% van de aanvragen, maar slechts een verhoging van 8% van de kredieten voor studietoelagen. Ik betreur dat hier evenmin een visie voor het jaar 1975 aanwezig is.

Vermits 93% van de voor onderwijsdoeleinden aan de Cultuurraad toegewezen kredieten slaat op studiebeurzen, studietoelagen en studieleningen wens ik toch eventjes de aandacht van de Raad te vragen voor dit wel zeer belangrijke probleem.

Ik heb reeds gewezen op die geweldige stijging en ik geloof dat wij niet langer moeten aanvaarden, wanneer de studietoelagen aan onze zorg worden toegewezen, dat wij een dergelijke belangrijke vertraging in de uitbetalingen krijgen.

Ik kan er maar even op wijzen dat wij in Vlaanderen met onze 261 000 studietoelagen tegenover Wallonië met nauwelijks 66 000 aanvragen, zelfs Cén personeelslid minder hebben om die studietoelagen uit te betalen. Alleen de provincie Antwerpen met haar 2 personeelsleden voor de behandeling van al deze studietoelagen, heeft meer te behandelen dan heel Wallonië samen.

Ik zou ook de aandacht willen vragen van deze Raad voor het wegwerken van een aantal anomalieën die nog steeds aanwezig zijn in ons stelsel van studietoelagen.

Wij kunnen toch niet langer aanvaarden — nu de wet op het hoger onderwijs is goedgekeurd — dat alle hoger onderwijs, of het universitair of **niet**-universitair is, onder één noemer wordt geplaatst. Het zogenaamde niet-universitair hoger onderwijs krijgt een gemiddelde studietoelage van 15 000 frank, terwijl het universitair onderwijs een gemiddelde studietoelage geniet van ruim 22 000 frank. Dat is een eerste discrepantie.

Een tweede discrepantie waarvoor ik uw aandacht wil vragen is het feit dat de eerste-jaarsuniversitairen een gemiddelde studietoelage genieten van 20 600 frank terwijl dat vanaf het tweede jaar oploopt tot 25 800 frank. Ik vraag mij werkelijk af hoe lang deze anomalieën in het stelsel van de studietoelagen nog zullen in stand worden gehouden en ook wanneer de Minister eindelijk werk zal gaan maken van de studieleningen. Daarin is voorzien in de wet van juli 1971, maar in de praktijk is daarvan bitter weinig in huis gekomen.

Onze fractie is er voorstander van dat heel die zaak van studietoelagen en studieleningen drastisch zou worden herzien in de vorm van een studieloon, wanneer bewezen is dat de studenten inderdaad bekwaam zijn hoger onderwijs te volgen, maar met die **restric**-tie dat deze afgestudeerden duidelijk de verplichting zouden hebben tegenover de gemeenschap en tegenover de nieuwe jongeren die studietoelagen moeten genieten dan ook deze verplichting zouden nakomen in de vorm van een soort opcentiem op de belastingen, die zij als jonge werknemers zullen betalen.

Maar, waarde Collega's, de Cultuurraad heeft hier nog andere bevoegdheden dan alleen maar het zogenaamde *post factum* goedkeuren van studietoelagen en studieleningen.

Deze Cultuurraad heeft als bevoegdheid de pedagogische kwaliteit van het onderwijs na te gaan, te zorgen dat een bestendige onderwijsvernieuwing kan ontstaan, heeft als bevoegdheid de permanente vernieuwingskansen voor de leerkrachten om zich te herbronnen, heeft als bevoegdheid het *inspectie*-systeem en tevens een duidelijke stimulering van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel.

Wij moeten betreuren dat wij gedurende al de maanden dat wij een nieuwe Minister van Nationale Opvoeding hebben, hier niet eens één zinnig woord hebben gehoord over een beleid en tot op heden geen enkele beleidsnota hebben gehad zoals de heer Calewaert er een op 20 november 1973 heeft naar voren gebracht. Het pleit voor u, Mijnheer Calewaert, — met alle restricties *vandien* voor dit beleid — dat u die nota hebt ingediend.

Wij moeten in elk geval betreuren dat de huidige Minister hier tot op heden nog niet is in geslaagd, alhoewel hij voortdurend proefballonnetjes oplaait, her en der in alle mogelijke tijdschriften en magazines, voor radio en TV, en gaat afwachten wat die proefballonnetjes opleveren om zijn huik naar de wind te hangen of, om het met zijn eigen woorden te zeggen, : „Ik ben een windhaan die zoekt van waar de beste wind komt.”

De Heer W. Martens: Aan een vaste as! (*Glimlachjes*)

De Heer J. Vandemeulebroucke: Inderdaad! In verband hiermee zou ik deze Cultuurraad willen waarschuwen voor het laatste proefballonnetje dat de Minister van Nationale Opvoeding op 11 december heeft opgelaten, waarbij hij zegt dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, voor wat het lager onderwijs betreft, nogmaals achteruitgaat.

Het is het nieuwste idee van de Minister dat hij zomaar ter informatie voorlegt. Het is een overweging waarop wij niet zonder meer zouden moeten ingaan en waaraan wij zeker niet moeten toegeven.

Het zou het idee van de heer Minister zijn om in het Nederlandstalige onderwijs een aantal vakken in de andere landstaal te laten geven. Heren Ministers, Dames en Heren, ik wil hier duidelijk waarschuwen dat, indien men dergelijke idee zou doordrijven, dat op het meest heftige verzet van mijn fractie zal stuiten.

Omdat het stelsel van de kredieten een *post-factum*-systeem is en indruist tegen artikel 59bis van de Grondwet, omdat wij van de heer Minister geen enkel zinnig woord hebben gehoord, *nocht* beleidsnota hebben gekregen, zullen wij de beide ontwerpen van decreet niet goedkeuren. (*Applaus bij de V.U.*)

De Voorzitter : Mijnheer Vandemeulebroucke, u heeft er uw spijt over uitgedrukt dat de Minister van

Nationale Opvoeding de vergadering van de **Cultuurraad** niet bijwoont. De Minister kan niet aanwezig zijn omdat hij in Nederland aan een officiële bijeenkomst moet deelnemen.

De heer Coppieters heeft het woord.

De Heer M. Coppieters (op het spreekgestoelte) ?

Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw en Heren Ministers, geachte Collega's, in afwezigheid van de heer Minister voor Nationale Opvoeding, maar gelukkig in aanwezigheid van de Heer Eerste Minister, zou ik even willen aanknopen bij de laatste passus van de uiteenzetting van mijn Collega, de heer Vandemeulebroucke.

Het is zo dat de heer Minister voor Nationale Opvoeding her en der fundamentele hervormingen aangekondigd heeft. Aldus heeft hij gesproken over de verlenging van de leerplicht, de verjonging bij de aanvang van die leerplicht enzomeer. Binnen deze hervormingen spreekt de Minister over een *reorganisatie* van of een andere opvatting inzake lager onderwijs. Samen met zijn Franstalige collega geeft hij heel wat beschouwingen ten beste over het hoger onderwijs en niet zo helemaal binnen de vertrouwde structuur van de wet van 3 juli 1970.

Ik zou de Eerste Minister willen vragen om de Minister voor Nationale Opvoeding voor onbekookte hervormingen te willen waarschuwen. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te zeggen wat er precies met ons onderwijs is gebeurd.

In de jaren vijftig heeft men de normaalscholen om de haverklap hervormd. Einde van de jaren zestig en begin zeventig is men op de meest onbezonnen wijze vertrokken met het V.S.O., met als gevolg, althans in het Rijksonderwijs, de vernietiging van het technisch onderwijs. Nu gaat het om het lager onderwijs, het enige dat stevig was opgebouwd en dat als een model gold, ook in het buitenland.

Wat zien wij thans? Dat wij als parlamentslid, zelfs als lid van de bevoegde Commissie voor Nationale Opvoeding, nooit een verslag hebben gekregen over de evolutie van het V.S.O. en evenmin over het vernieuwd lager onderwijs.

In die omstandigheden geloof ik dat deze **Cultuurraad** aan de bevoegde Minister een beleidsnota moet vragen, om hier een grondig debat te houden over al de problemen die niet direct verband houden met de schoolvrede. (*Applaus bij de V.U.*)

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, die de Minister van Nationale Opvoeding vervangt, heeft het woord.

Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op het spreekgestoelte*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, collega De Croo heeft mij gevraagd, te antwoorden op de vragen die hem werden gesteld.

Hij is eveneens begaan met het probleem van de voorlopige kredieten en het goedkeuren van de voorlopige twaalfden.

Hij heeft beloofd ervoor te zorgen dat het volgend jaar zijn begroting in bespreking zou komen in de maand maart, waardoor er in elk geval een verbetering aan de bestaande toestand zou worden gebracht.

Een ander probleem is datgene wat door de heer Baert en door de heer Vandemeulebroucke werd opgeworpen, namelijk het probleem van de deeldotatie.

De Minister van Nationale Opvoeding overweegt om in de begrotingswet van Nationale Opvoeding, in artikel 1, paragraaf 2, de relatie met Nationale Opvoeding te schrappen en het bedrag voor de Nederlandse Cultuur in Brussel, wat de sector Nationale Opvoeding betreft, expliciet te vermelden. Op die wijze zou het dan geen deeldotatie, maar eigenlijk een tweede dotatie worden.

Wat de andere problemen betreft, die meer speciaal door de heer Vandemeulebroucke aan de orde werden gesteld, moet ik mededelen dat die problemen reeds in de Commissie voor Onderwijs van de Cultuurraad werden besproken.

De Minister heeft ook gezegd dat hij voor de volgende begroting rekening zal houden met de suggesties die door de heer Vandemeulebroucke werden gedaan. *(Applaus van de C. V.P. en de P. V. V.)*

De Voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Artikelgewijze behandeling

De Voorzitter: Thans gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van decreet.

Artikel 1

Voorlopige kredieten ten belope van 108 589 000 frank, welke in mindering komen van de kredieten van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, gewone uitgaven, voor het begrotingsjaar 1974 zijn bestemd voor de Minister van Nationale Opvoeding.

— **Aangenomen.**

Art. 2

De voorlopige kredieten waarvan de bestemming bij dit decreet wordt bepaald, mogen niet aangewend worden tot nieuwe gewone uitgaven vroeger niet toegelaten door de Legislatuur.

— **Aangenomen.**

Art. 3

Dit decreet treedt in werking op 1 november 1974.

— **Aangenomen.**

De naamstemming zal straks worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1975.

Algemene bespreking

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1975.

De algemene bespreking is geopend.

De heer T. Declercq, rapporteur, heeft het woord.

De heer Tijl Declercq (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Eerste Minister, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, waarde Collega's, in feite is dit verslag overbodig geworden door het feit dat zeer vele opmerkingen betrekking hadden zowel op de voorlopige kredieten 1974 als op die voor 1975.

Toch wijs ik op een aantal punten die in het verslag werden opgenomen, met name dat deze voorlopige kredieten tot doel hebben de werking van de diensten te verzekeren gedurende de maanden januari, februari en maart 1975; dat de Regering voormeld ontwerp van decreet bij de Cultuurraad heeft ingediend, omdat de begroting van de culturele dotaties en al de begrotingen voor het jaar 1975 door het Parlement en uiteraard ook door de Cultuurraad niet zullen kunnen worden goedgekeurd vóór 31 december 1974.

Sommige leden beklemtoonden dat het laattijdig indienen van die begroting de goede werking van uw Commissie en van de Cultuurraad in het gedrang brengt. De artikelen en het geheel van het ontwerp van decreet werden ter stemming gelegd en aangenomen met 9 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen. *(Applaus op de banken van de C. V.P. en de P. V. V.)*

De Voorzitter : Dames en Heren, aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

Artikelgewijze behandeling

De Voorzitter : Thans gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van decreet.

Artikel 1

De bestemming van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de kredieten der sectoren der begroting van de Culturele Zaken van de Neder-

landse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975, wordt vastgesteld als volgt:

Aan de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden:

- a) Lopende uitgaven F 936 500 000
- b) Kapitaaluitgaven:
 - Niet gesplitste kredieten . . F 31 900 000
 - ordonnanceringskredieten . . F 137 500 000

Aan het Ministerie van Middenstand:

Lopende uitgaven. F 66 700 000

Aan de Minister van Verkeerswezen:

- a) Lopende uitgaven F 34300000
- b) Kapitaaluitgaven:
 - Niet gesplitste kredieten . . F 6 100 000
 - Ordonnanceringskredieten . F 51 300 000

Aan het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin:

- a) Lopende uitgaven F 20400 000
- b) Kapitaaluitgaven:
 - Niet gesplitste kredieten . . F 6 300 000

Aan het Ministerie van Landbouw:

- a) Lopende uitgaven F 4 900000
- b) Kapitaaluitgaven:
 - Ordonnanceringskredieten . F 2 000 000

Aan het Ministerie van Openbare Werken:

Kapitaaluitgaven:

- Ordonnanceringskredieten . . F 2 500 000

Aan het Ministerie van Economische Zaken:

Lopende uitgaven. F 19 000 000
— **Aangenomen.**

Art. 2

Voorlopige kredieten ten belope van 452 200 000 frank en 8 175 000 frank, respectievelijk voor de lopende uitgaven en voor de kapitaaluitgaven, welke in mindering komen van de kredieten van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1975, zijn bestemd voor de Minister van Nationale Opvoeding.

— **Aangenomen.**

Art. 3

De voorlopige kredieten waarvan de bestemming bij dit decreet wordt bepaald, mogen niet aangewend worden tot nieuwe lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegelaten door de Legislatuur.

— **Aangenomen.**

Art. 4

Van 1 januari 1975 af zijn toegestaan, de vastleggingen betreffende de nieuwe verplichtingen waarvoor toelating wordt aangevraagd onder de titels 1 — Lopende uitgaven (gesplitste kredieten) en II-Kapitaaluitgaven (gesplitste kredieten) voor het begrotingsjaar 1975.

Deze toelating is niet van kracht voor nieuwe uitgaven vroeger niet toegelaten door de Legislatuur, noch voor uitgaven op nieuwe programma's.

— **Aangenomen.**

Art. 5

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1975.

— **Aangenomen.**

De naamstemming zal straks worden gehouden.

WERKINGSBEGROTING VAN DE RAAD

Rekening van de Raad voor het begrotingsjaar 1973
Begroting van de Raad voor het begrotingsjaar 1974

Algemene bepreking

De Voorzitter: Aan de orde is de werkingsbegroting van de Raad:

1. Rekening van de Raad van het begrotingsjaar 1973.
2. Begroting van de Raad voor het begrotingsjaar 1974.

De bespreking is geopend.

De heer Lindemans, rapporteur, heeft het woord.

De heer L. Lindemans: Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar het verslag.

De Voorzitter: De heer Coppieters heeft het woord.

De Heer M. Coppieters (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers en Collega's, graag zou ik een paar bemerkingen willen maken bij deze **werkingsbegroting** en ook bij de rekening die daarbij hoort.

De rekening van de Raad voor 1973 geeft evenals voor het jaar 1972 een overdraagbaar boni van om en om 13 miljoen. Men zou geneigd zijn zich daarover te verheugen, maar toch moeten bij „spaarpotje” voor een betere behuizing vragen en opmerkingen worden geformuleerd. Werd het boni, althans voor een gedeelte, niet gerealiseerd ten nadele van het personeel? Het ontbreken van minstens 2 à 3 personeelsleden van het lager niveau heeft de voorbeeldige externe prestaties — ik denk aan het Beknopt Verslag en de Handelingen — van het bestaande personeel slechts mogelijk gemaakt door onregelmatige en soms overtollige diensturen. Sinds

twee jaar was ons inziens de aanwerving van ten minste 2 à 3 deurwachters en/of verzenders verantwoord.

Het is normaal dat personeel in een pionierstijd en in uitzonderlijke omstandigheden overtollige opdrachten verricht en werk uitvoert waarvoor het eigenlijk niet werd aangeworven. Het wordt echter minder aanvaardbaar wanneer zulks een gewoonte wordt.

De theorie van de spaarpot in verband met de betere behuizing zou wel aanvaardbaar klinken, op voorwaarde dat eenzelfde situatie zich voordoet voor de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap. Wij hebben echter de nodige inlichtingen nog niet kunnen ontvangen en dus stel ik de vraag: moet ook de Franse Cultuurraad op zijn werkingsbegroting uitsparen voor betere behuizing?

De staat, de regering, moet ook hier met dezelfde maat meten en in ieder geval is het de hoogste tijd dat onze Cultuurraad een behuizing krijgt zoals dit hoort, want nu kan men geen personeel aanwerven hoofdzakelijk omdat er geen ruimte voor is. Bij de oprichting van nieuwe lichamen moet ook de werking van deze nieuwe lichamen mogelijk worden gemaakt. De Nederlandse Cultuurraad hoeft hier niet af te hangen van de wil, goede, minder goede of eventueel onwil — van een of ander departement, of van een of ander ambtenaar.

Ook de begroting 1974 — de feiten bewijzen het — werd opgemaakt met een onderschatting van de reële personeelsnoden.

Wij staan er dan ook op:

ten eerste, dat de begroting 1975, bij de aanvang van het jaar 1975, dit wil zeggen over enkele weken, hier zal worden besproken;

ten tweede, dat in die begroting in een personeelsbezetting zal zijn voorzien die beantwoordt aan de reële behoeften;

ten derde, dat de Voorzitter van deze Raad krachtadig en publiekelijk de kantoorruimten zou afdwingen die de staat verschuldigd is aan deze Hoge Vergadering.

Daarnaast ook een vormopmerking wat deze werkingsbegroting betreft: de globalisering van sommige posten, vooral wanneer het personeelsuitgaven betreft, zou beter ook een analytische staat van die uitgaven bevatten.

Inderdaad, wij kunnen bij deze werkingsbegroting niet anders dan het personeelsvraagstuk ter sprake brengen. Ik dien hier, met de reglementaire tien handtekeningen, de vraag deze bespreking niet in openbare vergadering, maar met gesloten deuren voort te zetten. Ik wil hier vooraf zeggen dat dit niet is om ons nog eens lekker toe te laten te kibbelen over kleine personeelsaangelegenheden, maar dat deze bekommernis gegroeid is uit de fundamentele vrees dat de bescheiden autonomie voor ons volk, door gebrek aan een reëel pluralisme, in gevaar zou worden gebracht.

Ik vraag dus uitdrukkelijk, Mijnheer de Voorzitter,

gezien dit verzoek beantwoordt aan het Reglement art. 23, 6° de voortzetting van deze vergadering te houden met gesloten deuren. (*Applaus bij de Zeden van de V.U.*)

De Voorzitter: De heer Lindemans heeft het woord.

De heer L. Lindemans (op -het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, enkele bemerkingen in verband met de interventie van de achtbare heer Coppieters.

Het is duidelijk dat de kwestie van het personeel innig gekoppeld is aan de kwestie van de huisvesting. Niemand zal ontkennen dat er zich een probleem stelt van personeelsbezetting, wellicht vooral op het lagere echelon van het personeel.

Iedereen moet echter toegeven — en de heer Coppieters laat het uitschijnen — dat wij op het ogenblik niet weten waar het personeel te huisvesten. Vandaar dat ik meen te mogen mededelen dat onze Voorzitter herhaaldelijk demarches heeft gedaan bij het departement van Financiën opdat zo vlug mogelijk een aanvang kan genomen worden met de werken voor de huisvesting in een vleugel van het departement van Financiën.

Ik meen hier in het vooruitzicht te mogen stellen dat men midden januari 1975 zal trachten met de werken een aanvang te nemen, zodat wij op dat ogenblik met kennis van zaken en met materiële mogelijkheden ter zake kunnen spreken van de uitbreiding van het personeel.

Ik meen ook te mogen zeggen dat de Voorzitter erover waakt dat de Franse Cultuurraad een zelfde inspanning doet inzake besparingen met het oog op de huisvesting van die Raad, als de inspanningen gedaan door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

Mijnheer de Voorzitter, dit waren de enkele bedenkingen die ik wenste te maken ter aanvulling van het debat. (*Applaus op de banken van de C. V.P. en de P. V.V.*)

De heer W. Kuijpers: De Franse Cultuurraad huurt een gebouw buiten het Parlement!

Besloten vergadering

De Voorzitter: Dames en Heren, wij zullen thans de bespreking in besloten vergadering verder zetten, dit ingevolge artikel 23, nr. 6, aangehaald door de heer Coppieters.

Ik beveel dan ook de openbare galerijen te ontruimen en al diegenen die geen lid zijn van de Raad de zaal te verlaten.

Wij gaan over tot de besloten vergadering.

De Raad komt in besloten vergadering bijeen om 15.10 uur

De Rekening 1973 wordt goedgekeurd en de Begroting 1974 wordt aangenomen.

De openbare vergadering wordt hervat om 15.50 uur

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VLAAMSE GEWESTRAAD.

Uitoefening van de taak van Griffier en van Secretariaat van de Vlaamse Gewestraad door de Griffier en het Secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

Bespreking

De Voorzitter: Dames en heren, de openbare vergadering is hervat. Aan de orde is de brief van de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad betreffende de uitoefening van de taak van Griffier en van Secretariaat van de Vlaamse Gewestraad door de Griffier en het Secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, waarvan de tekst in de zaal werd rondgedeeld.

In bedoelde brief vraagt de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad namens die Raad aan de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap dat de Griffier en het personeel van de Cultuurraad de taak van Griffier en Secretariaat van de Vlaamse Gewestraad zouden blijven uitoefenen. Het komt de Cultuurraad toe heden een beslissing ter zake te nemen.

De bespreking is geopend.

De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, geachte Collega's, de brief van de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad is het gevolg van een vrij onduidelijke beslissing, want wij beschikken alleen maar over het Beknopt Verslag en een ander document hebben wij niet kunnen inzien.

Uit het Beknopt Verslag van de plechtige installatie van de Gewestraad blijkt niet zo duidelijk wat aldaar is gebeurd. Gaat het over een beslissing of over een gedelegeerde opdracht? Ik durf er geen interpretatie aan geven.

Ik zou graag de draagwijdte van dit agendapunt voor onze Cultuurraad kennen, dat het niet méér kan zijn dan dat men ons om een goedkeuring, een mededeling, of om een advies terzake vraagt.

Het kan geenszins betekenen dat de Gewestraad, als geconstitueerd lichaam, niet zelf zijn griffier zou aanduiden op de gewone wijze, zoals dit het geval is voor andere hoge vergaderingen.

In ieder geval zeggen wij op voorhand dat de vraag niet gunstig kan worden ingewilligd omwille van de personeelssituatie zelf. Wij hebben daareven over dit onderwerp kunnen spreken. Ik herhaal het, het kan niet worden ingewilligd omwille van de overbelasting van dit personeel. Deze vraag kan dus, op dit ogenblik, niet gunstig worden beantwoord, al kunnen wij dat misschien betreuren. **(Applaus bij de leden van de V.U.)**

De Voorzitter: De heer Calewaert heeft het woord.

De heer W. Calewaert (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte Collega's, ik stel vast dat de vergaderingen met gesloten deuren meer belangstelling schijnen te hebben dan degenen die openbaar worden gehouden.

Mevrouw N. Maes: Ja, omdat het om kleinigheden gaat !

De heer W. Calewaert: Wij hebben inderdaad een brief ontvangen van de geachte heer Hulpiau, Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad. Daarin wordt gezegd dat tijdens de vergadering van de Vlaamse Gewestraad beslist werd aan het Bureau van de Cultuurraad en aan de Cultuurraad zelf, in het belang van de nieuwe instelling, te vragen dat de werking van de Griffier en van de staf van het Secretariaat van de Cultuurraad aan de werkzaamheden van de Vlaamse Gewestraad zou behouden blijven.

Evenals de heer Coppieters weet ik niet of er inderdaad een beslissing genomen is. Ik heb hier de tekst van de rede gehouden door de geachte heer Voorzitter Hulpiau die zegt : „Ik wens hier de Voorzitter en het Bureau van de Cultuurraad zeer oprecht te te danken omdat zij door hun principiële instemming betreffende de vraag van de Regering, de medewerking van de staf van de Cultuurraad aan de eerste werkzaamheden van de Vlaamse Gewestraad mogelijk hebben gemaakt. Die medewerking moeten wij als beslissing van de Gewestraad behouden in het belang zelf van de nieuwe instelling.” Dát is inderdaad in uw rede, Mijnheer de Voorzitter, gemeld, maar nergens in het verslag vind ik dat het gaat om een beslissing van de Gewestraad. Alleszins is de toestand de volgende.

Wanneer wij in de notulen nagaan, ontwaren wij geen getroffen beslissing, maar stellen wij vast dat wij principieel een houding moeten aannemen ten aanzien van een vraag die ons wordt gesteld.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, Collega's, ik wil herinneren — en ik meen dit te mogen zeggen voor heel mijn fractie — dat er moeilijk kan worden beweerd dat wij niet van bij de aanvang — en de eerste Voorzitter van deze Cultuurraad is gelukkig de zaal aanwezig — dat wij niet zeer spontaan en met grote geestdrift aan deze Cultuurraad hebben deelgenomen en dat wij ook in het Bureau en in openbare vergadering getracht hebben deze Cultuurraad op te bouwen.

Maar, ik stel vast dat er een reeks moeilijkheden zijn. Het is nuttig, voor een instelling zoals deze, dat die moeilijkheden zouden worden opgelost.

Wanneer de huidige regering een voorstel heeft gedaan voor wat zij noemt de voorbereidende gewestvorming, dan hebben wij dit ontwerp betwist. Wij hebben het betwist op basis van **ongrondwetelijkheid** en ook op grond van wettelijke overwegingen. Wij hebben in de plaats daarvan een ander voorstel ingediend.

Maar, wanneer wij onder meer de voorbereidende wet nagaan — want het mocht geen wet zijn omwille van de toepassing van artikel 107 **quater** — en wanneer vragen werden gesteld in verband met het personeel en de onkosten die zouden voortvloeien uit die Gewestraden, dan stellen wij vast dat deze vragen eerbiedig werden ontweken.

Er werd op die vraag niet geantwoord.

Vermits in de wet niets wordt gezegd over het personeel kon men uitgaan van de veronderstelling dat inderdaad daardoor geen nieuwe kosten zouden rijzen. Nu stellen wij vast dat een nieuw middel wordt gevonden om aan de gewestraden personeel te bezorgen, waaraan zij vanzelfsprekend behoefte hebben. Ik meen dat wij allemaal onze **verantwoordelijkheid** moeten nemen wat het personeel betreft. Ik kom niet terug op alles wat hierover reeds werd gezegd.

Ik kan een ding afleiden uit wat er werd gezegd, namelijk dat het personeel van de Cultuurraad op dit ogenblik zeker en vast overbelast is, ik hoor immers spreken over werkzaamheden tot 11 of 12 uur of nog later in de nacht.

Nu vraag ik of men niet het volgende gaat doen : het personeel van de Cultuurraad geheel of gedeeltelijk ter beschikking stellen van de Gewestraad, vaststellen dat geen voldoening wordt gegeven en hier meer personeel aannemen, zodat de kosten voor de Gewestraad dan ten laste van de Cultuurraad zouden komen.

Dat noemen wij in de fysica het probleem van de verbonden vaten. Helaas is het vat van de Cultuurraad dan het zwaarst beladen vat, en is dat een middel om te beweren dat de Gewestraden niets kosten. Maar op die manier zullen wij de kosten van de Cultuurraad verhogen en overhevelen naar de Gewestraad.

Mijnheer de Voorzitter, ik wijs de collega's erop dat dit op zijn minst een nogal ingewikkelde redenering is die niet erg met de werkelijkheid en met de openheid overeenkomt.

Er was een eerste vergadering van de Gewestraad. Daarvoor was een koninklijk besluit uitgevaardigd waarvan ik de wettelijkheid volledig betwist, tenzij over het punt waar gezegd wordt dat de eerste vergadering zal plaatshebben op dinsdag 26 november. Dat is normaal.

In dit koninklijk besluit wordt bepaald : tijdens de eerste vergadering, ik onderstreep dit, wordt de functie van Griffier waargenomen door de Griffier van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap; het Secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap neemt de secretariaatstaken waar.

Mijnheer de Voorzitter, dat kan niet worden bepaald in een koninklijk besluit.

De heer J. Van Elewycx: Inderdaad.

De heer W. Calewaert: Dat is juridisch niet mogelijk. Het wordt weliswaar gezegd, maar mag ik vragen,

wij zijn toch enigszins ingelicht, of er geen advies werd gevraagd aan de Raad van State in verband met dit Koninklijk Besluit, en of de Raad van State dit advies niet heeft gegeven op 10 oktober, en of dit advies niet negatief is, tenzij misschien voor de vaststelling van de openingsdag?

Er wordt verwezen naar de grondwet en naar artikel 2 van de wet van 1 augustus 1974. Ik stel vast dat dit artikel 2 van de wet op de gewestraden niets heeft te maken met het personeel en dat heel het koninklijk besluit hoofdzakelijk gaat over personeel.

Hier lopen wij in elk geval verkeerd.

De gewestraad is opgericht bij wet, dus kan geen beroep worden gedaan op de Koning in verband met zijn reglementerende bevoegdheid om te zorgen voor personeel voor die Raad. Dat is je reinste juridische onzin. Er zijn veel juristen in de zaal; ik zou er één willen vinden die mij juridisch een uitleg voor dit koninklijk besluit of dit advies kan geven. De Koning heeft geen bevoegdheid om personeel van de Cultuurraad ter beschikking te stellen van de Gewestraad. Waar zou de Koning die bevoegdheid putten?

De heer F. Baert: Nergens!

De heer W. Calewaert: Men kan mij antwoorden dat het maar voor één keer was. Maar, juridisch gezien, is één keer of verschillende keren precies hetzelfde. Nu wil men dit personeel geregeld ter beschikking stellen. Wat de Cultuurraden betreft is de toestand juridisch duidelijk.

De wet van 21 juli 1971 bepaalt uitdrukkelijk in de artikelen 22 en volgende :

„Elke cultuurraad bepaalt het kader, het statuut en de bezoldiging van zijn personeel.

Het bureau bereidt de vergaderingen van de **cultuur**raad voor en stelt de agenda voor.

Het benoemt de leden van het personeel van de cultuurraad, de griffier uitgezonderd.

De cultuurraad benoemt buiten zijn leden, op voordracht van het bureau, zijn griffier.. ”.

Die wet behandelt dus volledig de personeelsaangelegenheden zoals het behoort. Op grond van die wet kunnen het Bureau en de Cultuurraad rechtstreeks tot de aanstelling van personeelsleden overgaan.

Dat is niet waar wat de Gewestraad betreft. De wet van 1 augustus 1974 bevat geen enkele bepaling die iets zegt over het personeel. Wij moeten, meen ik, de praktijk aan te kaak stellen die erin bestaat niets te zeggen over het personeel om daarna, op de wijze die ik daarnet heb aangehaald, personeel over te hevelen van een bestaande raad, wettelijk volledig in orde, naar een nieuwe raad waarvoor in geen personeel is voorzien.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil in dit verband enkele vragen stellen.

Ten eerste, mag het personeel van de Cultuurraad, dat tussen haakjes gezegd reeds overbelast is, nog andere taken worden opgelegd, taken door een andere Raad eventueel vast te stellen.

Ten tweede, en op die vraag wens ik een duidelijk antwoord, wie zal de overheid zijn? Gaan wij het Bureau van de Gewestraad en het Bureau van de Cultuurraad als een soort werkgevers beschouwen? Zullen zij aan de bevelen van beide moeten gehoorzamen? Zullen zij moeten uitvoeren wat de ene *of/en* de andere hun zegt? Gaat het hier niet om overgeplaatst personeel? Kan het Bureau van de **Gewestraad** die het personeel alleen in bruikleen krijgt, controle uitoefenen op dat personeel en opdrachten geven?

Ten derde, hoe zal de werkverdeling er uitzien? Als het personeel werk krijgt, bestaat er dan een prioriteit voor het werk van de Cultuurraad of voor het werk van de Gewestraad?

Ten vierde, — en hier zie ik juridisch geen enkel antwoord — met welk recht zouden wij het wettelijk volledig in orde aangesteld personeel overhevelen, tijdelijk of voortdurend, naar een andere raad?

Om dit te kunnen doen moet er toch ergens een juridische basis zijn. Ik zie er geen enkele.

Ik meen dat wij hier voor een zeer essentieel probleem, dat nogmaals betrekking heeft op het personeel, staan.

Ik ga misschien niet helemaal akkoord met alles wat de heer **Jorissen** daar straks heeft gezegd, alhoewel er veel waarheid in schuilt.

Mag ik enkele vragen stellen? Het spijt mij werkelijk dat dergelijke dingen ter sprake moeten worden gebracht in de Cultuurraad.

Men heeft mij een brief van 12 december 1974 in de hand gegeven die aan al de leden van het personeel van het Secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap werd gezonden.

„Conform de parlementaire tradities die wij dachten in de Cultuurraad na te leven, zoals in Kamer en Senaat, heeft de C.V.P. tot dusver, na benoemingen zelfs met haar steun, aan geen enkel personeelslid de vraag gesteld tot welke politieke partij zij of hij al dan niet behoort.” Dat zou willen zeggen dat de socialisten, de Volksunie en alle partijen dat wel zouden hebben gevraagd en als fractie voorstellen zouden hebben gedaan. Alleen de C.V.P. zou dit niet hebben gedaan.

De heer K. Blanckaert: Die kwestie is in het reine betrokken in het Bureau, maar u was daar niet aanwezig.

De heer W. Calewaert: De vraag werd gesteld tot welke politieke partij zij of hij al dan niet behoort.

De heer W. Jorissen: Hier staat het!

De heer W. Calewaert : „Ik stel nochtans vast, ik citeer letterlijk, dat door het feit dat een aantal politieke partijen regelmatig met „hun **vertrouwens-**mensen ” in het kader van het Secretariaat van de Cultuurraad contact nemen, het een noodzaak is

geworden ook een aantal onder U voor de keuze te stellen. Ik betreur dit ten zeerste.”

De heer K. Blanckaert: Er is een besluit van het Bureau van de Cultuurraad om officieel contact op te nemen met het personeel. Dat impliceert dat men weet wie men uitnodigt. Dat is de conclusie van het Bureau.

De heer Calewaert: Mijnheer Blanckaert, wij gaan nu toch geen struisvogelpolitiek voeren. De aanstellingen van het personeel in de Cultuurraad zijn gebeurd ingevolge het Cultuurpact. Zij zijn evenredig gebeurd en op voorstel van de politieke fracties. Nu gaat u aan de mensen die op voorstel van uw fractie werden aangesteld, vragen tot welke politieke partij zij behoren.

De heer K. Blanckaert: De proportionele verdeling van het personeel is nog geen aanleiding om binnen de politieke partijen te gaan discussiëren over het aantal en over de voorwaarden.

De heer W. Calewaert : Het kan van alles betekenen, Mijnheer Blanckaert. Het kan ondermeer ook betekenen dat het een uiting is van de enorme ontevredenheid van het personeel ingevolge de hier geschetste toestand. (*Applaus op de banken van de B.S.P. en van de V.U.*)

Als u dan zegt dat het u aangenaam zal zijn met degenen die zich als C.V.P. wensen te affirmeren, een persoonlijk contact te hebben, dan zeg ik u dat de worm in de peer zit. Indien door de fracties voorstellen werden gedaan, neem ik dat aan en vind ik dat een acceptabele situatie.

De bedoeling echter is juist dat die mensen door samen te werken in een gezonde atmosfeer, vergeten welke de oorsprong was van hun benoeming, om samen te werken voor de Cultuurraad, zonder telkens te worden herinnerd aan de vraag: „Zijt ge nog wel C.V.P.’er op dit ogenblik”. (*Applaus op de banken van de B.S.P. en van de V.U.*)

De heer J. Van Elewyck (tot de heer Jorissen) : Gaat u akkoord?

De heer W. Jorissen: Het personeel is thans één en wordt uit elkaar gerukt.

De Voorzitter: De heer Robert Vandekerckhove, Minister voor Hervorming der Instellingen, heeft het woord.

De heer Robert Vandekerckhove, Minister voor Hervorming der Instellingen (op het spreekgestoelte) : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het feit dat aan de openbare vergadering van de Cultuurraad wordt gevraagd of die al dan niet akkoord gaat met het voorstel van de Gewestraad om de staf en de griffiediensten van de Cultuurraad ter beschikking

te stellen van de Vlaamse Gewestraad, volgt uit het advies van de Raad van State.

Aan de Raad van State werd advies gevraagd over een eerste vorm van koninklijk besluit, waarbij als definitieve oplossing wordt voorgedragen dat de Gewestraad hetzelfde personeel zou gebruiken als de Cultuurraad. De Raad van State heeft geoordeeld dat het alleen toelaatbaar is voor de installatievergadering en dat voor het overige ofwel rijksbestuursambtenaren dienen te worden aangesteld door de Regering, ter beschikking van de Gewestraad, ofwel dat in het andere geval de Cultuurraad, en niet alleen het Bureau, in openbare vergadering zou beslissen om deze werkzaamheden op zich te nemen. Men heeft dus volledig conform gehandeld.

De heer Calewaert verwondert zich en stelt allerlei vragen over hoe zou kunnen worden geregeld dat het personeel tegelijkertijd werkt voor de Cultuurraad en voor de Gewestraad. Mag ik doen opmerken dat zonder enige beslissing van Kamer noch Senaat heel wat personeelsleden, Nederlandstaligen zowel als Franstaligen, werden ter beschikking gesteld van de beide Cultuurraden, zonder enige bemerking noch betwisting, eenvoudig omdat het zo best voorkwam. Men heeft toen ook niet gevraagd wie met de algemene leiding van het personeel was belast. Het spreekt vanzelf dat tijdens de vergadering de algemene leiding bij de Voorzitter berust. Voor de voorbereiding zullen de diensten van de griffie en het Bureau zorg dragen. De controle gebeurt onder de leiding van de Voorzitter zelf. De verdeling van de taken wordt eveneens door hem ontworpen. De werkingskosten zullen op de begroting van de Cultuurraad worden ingeschreven indien de Cultuurraad in openbare vergadering vandaag daarmee instemt. De Cultuurraad zal ook de kosten dragen van de installatievergadering van de Gewestraad. De raming van de kosten voor de werking van de Gewestraad zal ook elk jaar gebeuren in het kader van de raming van de begroting voor de Cultuurraad.

Op die manier is de juridische oplossing wel duidelijk. *(Applaus op de banken van de meerderheid)*

Naamstemming

De Voorzitter: Wij houden thans de naamstemming over de brief van de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

167 namen deel aan de stemming.

108 hebben geantwoord: JA.

57 hebben geantwoord : NEEN.

2 hebben zich ONTHOUDEN.

Dientengevolge beslist de Raad in te gaan op het verzoek van de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad en derhalve de taak van Griffier en van Secretariaat van de Vlaamse Gewestraad te laten uitoefenen door de Griffier en het Secretariaat van

de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

De volgende leden hebben JA geantwoord:

Akkermans P.	Keuleers J.
Bascour J.	Lagae A.
Bertels L.	Lavens A.
Blanckaert Karel	Lecluyse R.
Bode M.	Leemans E.
Bogaert Albert	Lenssens J.
Bonnel R.	Leynen H.
Bourgeois A.	Lindemans L.
Buchmann J.	Martens Wilfried
Chabert J.	Mesotten W.
Claes Albert	Monard G.
Claeys Dries	Nauwelaers L.
Claeys Walter	Niemegeers L.
Coens D.	Olivier M.
Cooreman E.	Otte R.
Coucke M.	Pede J.
Craeybeckx-	Peeters Renaat
Orij G. (Mw.)	Poortmans P.
Daems Jean	Rolin Jaquemyns R.
Daems Joseph	Rutten M.
d'Alcantara A.	Smeers T.
De Backer-	Smets A.
Van Ocken H. (Mw.)	Smitt C. (Mej.)
De Clercq Constant	Staels-Dompas N. (Mw.)
Declercq Tijn	Steyaert H. (Mej.)
De Clercq Willy	Suykerbuyk H.
Degrève L.	Swaelen F.
De Kerpel P.	Tanghe F.
Demeester-	Tindemans L.
De Meyer W. (Mw.)	Uyttendaele R.
Demey O.	Vanackere L.
Deneir A.	Vandamme F.
De Paepe P.	Vandekerckhove Robert
De Seranno J.	Vandenabeele A.
De Vidts P.	Van der Aa M.
De Vlies P.	Vanderborcht F.
Devos G. (Mej.)	Vanderpoorten H.
De Winter A.	Vandersmissen E.
Dewulf Maurice	Vandewiele M.
D'haeseleer L.	Vangeel J.
D'Haeyer R.	Vangronsveld F.
Dhooge M.	Van Herreweghe M.
Dhoore L.	Vankeirsbilck E.
Diegenant A.	Van Mechelen F.
Dupont A.	Vannieuwenhuyze R.
Dupré J.	Van Rompaey R.
Février S.	van Waterschoot J.
Flamant E.	Verberckmoes F.
Gerits J.	Verbist A.
Gheysen R.	Verhaegen Guido
Gijs R.	Verhaegen Joris
Henckens J.	Verleysen W.
Hendrickx J.	Verroken J.
Hulpiau R.	Wijnen F.
Kelchtermans L.	Willems G.
Kempinaire A.	

De volgende leden hebben NEEN geantwoord :

Adriaensens H.	Nauwelaerts-
Adriaensens J. (Mw.)	Thues J. (Mw.)
Anciaux V.	Persyn W.
Baert F.	Rombaut L.
Blancquaert François	Rubens H.
Boel H.	Schiltz H.
Boeykens G.	Sels L.
Bogaerts August	Somers J.
Bouwens E.	Temmerman G.
Calewaert W.	Tobback L.
Carpels O.	Valkeniers J.
Claes Lode	Van Daele D.
Cools B.	Vandekerckhove Jan
Coppens E.	Vandemeulebroucke J.
Coppieters M.	Vandenhove M.
Danschutter L.	Vandezande R.
De Beul A.	Van Elewyck J.
de Bruyne H.	Van Elsen C.
De Kegel G. (Mw.)	Van Grembergen P.
Delepierre L. (Mw.)	Vanhaegendoren M.
De Rore A.	Van Hoeylandt B.
Ghysbrecht P.	Van Hoorick A.
Jorissen W.	Vanijlen E.
Julliams I. (Mw.)	Van In G.
Kuijpers W.	Van Leemputten R.
Laridon A.	Van Nooten E.
Maes Nelly (Mw.)	Van Ooteghem O.
Maes Robert	Vansteenkiste Luc
Mattheyssens R.	Vernimmen W.

De volgende leden hebben zich onthouden :

Van Lent A. | Olaerts J.

De Voorzitter: De leden die zich hebben onthouden worden verzocht de reden van hun onthouding kenbaar te maken.

De heer A. Van Lent : Ik heb afgesproken met de heer Dequae.

De heer J. Olaerts: Ik heb afgesproken met de heer Colla.

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Voorstel van resolutie van de heren K. Blanckaert en A. Kempinaire betreffende de samenstelling van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Indiening

De Voorzitter : Overeenkomstig artikel 22 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en het overeenstemmend door de Cultuurraad

aangenomen decreet van 28.1.1974 betreffende het Cultuurpact, is aan de orde de geheime stemming over de benoeming van de 13 vaste en de 13 plaatsvervangende Nederlandstalige leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

De lijst van de kandidaten, gesteund door de fracties van de Raad, werd in de zaal rondgedeeld.

In dit verband werd het volgend voorstel van resolutie ingediend door de heren Kempinaire en Blanckaert :

De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap :

— ingaande op de wens uitgesproken door de Raad in de openbare vergadering van 5 november 1974,
— bekommerd om de snelle installatie van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie en de goede werking ervan,

— gaat over tot de benoeming van de leden en spreekt de wens uit dat Wetgevende Kamers ten spoedigste de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt bij artikel 22, in de volgende zin zouden amenderen :

„Er is onverenigbaarheid onder meer tussen het lidmaatschap van de Commissie en het behoren tot de administratie van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur als ambtenaar van het eerste niveau of het behoren tot het stafpersoneel van het kabinet van de Minister van Nederlandse Cultuur of van het kabinet van de Minister van Franse Cultuur.”

Bespreking

De Voorzitter: De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, Dames en Heren, de weg van deze resolutie loopt normaal over de bevoegde Commissie. Ik vraag mij af of we niet voorafgaandelijk de vraag moeten onderzoeken of de Raad wel bevoegd is. Mijn eerste bemerking is deze : is de Cultuurraad bevoegd aanbevelingen te doen aan het nationale Parlement? Mijn tweede bemerking is dat hier via een omweg wordt getracht te bereiken waarover geen akkoord bestaat, namelijk in welke zin en vooral hoe ruim eventueel de wet inzake de onverenigbaarheden worden aangepast. Ondanks alle waarschuwingen ligt hier weer een onklare tekst. Hij is tenminste onvolledig. Het gaat onder meer ook eventueel ook over andere ambtenaren, namelijk alle ambtenaren van departementen waarvan we deelbegrotingen hebben.

Ik betreur dat deze onklare tekst in een resolutievorm vandaag opnieuw wordt ingediend voor de verkiezing van de leden van de zo belangrijke Cultuurpactcommissie. *(Applaus op de banken van de Volksunie)*

Vraag om spoedbehandeling

De Voorzitter: De heer Blanckaert heeft het woord.

De heer K. Blanckaert: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag dat deze resolutie bij voorrang zou worden behandeld en in stemming gebracht. (*Protest op de banken van de Volkunie*)

Voortzetting van de bespreking

De Voorzitter: De heer Boel heeft het woord.

De heer H. Boel: Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat iedereen van ons het ermede eens is dat het hier gaat over een materie die geregeld is door een wet. Hoe zouden we dan bevoegd kunnen zijn om over een resolutie te stemmen wanneer we niet bevoegd zijn om die tekst te veranderen? Het moet gebeuren door een wet. Zullen we ons helemaal belachelijk maken? Is het dat wat u wenst? U maakt zich belachelijk als u die resolutie aanvaardt en goedkeurt.

De Voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, zojuist werd hier de vraag gesteld of de Cultuurraad bevoegd is om over dit voorstel van resolutie te stemmen. Verder werd ook opgeworpen dat, wat men ook over de grond van de zaak moge denken, het noodzakelijkste is de tekst van dichtbij te onderzoeken. Ik meen dat uit eerbied voor de parlementaire deontologie het noodzakelijk is het voorstel van resolutie voor onderzoek naar de commissie te verzenden. Ik vraag de collega's van de meerderheid met nadruk van deze procedure niet af te wijken.

De heer H. Boel: Het is schandalig wat de meerderheid hier voorstelt. Dat is opnieuw machtsmisbruik.

De heer W. Jorissen: De klerikalen denken dat zij de baas zijn.

De heer H. Boel: Wat zeggen de juristen van dit voorstel? (*Onderbrekingen op talrijke banken — Pro testgeroep*)

De heer H. Schiltz: Bij een vorige gelegenheid heb ik er reeds de aandacht op gevestigd dat het klakkeloos aanwenden van de meerderheid in de Cultuurraad een zeer gevaarlijk precedent is. Laat mij zeggen tot de leden van de rechterzijde die met klem de Cultuurautonomie hebben verdedigd, dat zij op die manier het werk ondergraven dat zij hebben tot stand gebracht. Zien zij niet in dat het procedureel misbruik maken van de meerderheid om af te wijken van wat normaal kan worden geacht, in Vlaanderen niet anders kan worden geïnterpreteerd dan een

gevaar dat er ooit een meerderheid komt die zich aan machtsmisbruik schuldig maakt en dat zulks de inhoud van de culturele autonomie zelf verdacht moet maken voor grote lagen van de bevolking? Ik vraag niet dat u afstand doet van de opvattingen die achter deze resolutie schuilgaan, maar dat u respect zou opbrengen voor de normale parlementaire procedure en deze resolutie naar de commissie zou verwijzen, zoniet — neem mij niet kwalijk — dan wil u hiermee bewijzen dat de stemming die wij hier vandaag voor de samenstelling van de Cultuurpact-commissie uitbrengen een maat voor niets is en dat u zo snel mogelijk deze samenstelling ongedaan wil maken. Dat ware een erg precedent voor al degenen die niet op de banken van de rechterzijde zitten. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter: De heer Baert heeft het woord.

De heer F. Baert (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, onder verwijzing naar wat de heren Coppieters en Schiltz hier reeds hebben gezegd, mag ik wijzen op de artikelen 45, 41 en 37 van ons Reglement. Dit laatste luidt als volgt: „De Voorzitter kan een voorstel van decreet ofwel laten drukken en ronddelen ofwel verzenden naar het Bureau, dat beslist.” Artikel 45 bepaalt onder 1. : „Ontwerp-resoluties worden ingediend en behandeld met inachtneming van de regels die zijn bepaald voor voorstellen van decreet.” Vooraleer wij dus het voorstel van resolutie in behandeling kunnen nemen, moet het voorstel in principe worden gedrukt en rondgedeeld of verzonden naar het Bureau. Voorstellen van decreet worden verder altijd naar de commissies verwezen, al was het maar opdat iedereen amendementen zou kunnen indienen. Dat recht heeft toch elk lid van de Cultuurraad, zowel bij ontwerpen of voorstellen van decreet als bij voorstellen van resolutie. Wij vragen dus gewoon de toepassing van het Reglement. Wij vragen de verzending naar de bevoegde commissie, ten einde iedereen de mogelijkheid te geven het voorstel van resolutie daar te onderzoeken en eventueel te amenderen en ten einde een verslag te krijgen van die commissie, zodat de Cultuurraad met kennis van zaken kan oordelen. (*Applaus op de banken van de V.U.*)

De Voorzitter: De heer Calewaert heeft het woord.

De heer W. Calewaert (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Mevrouw en Heren Ministers, geachte Collega's, mocht ik op dit ogenblik tot de meerderheid behoren — en dit wil ik zeer duidelijk zeggen — dan zou niemand mij ertoe kunnen bewegen deze tekst te ondertekenen. Inderdaad, deze tekst is je reinste aanfluiting van alle beginselen die de Cultuurraden beheersen. Wanneer wij de tekst lezen, staat er letterlijk : „Er is onverenigbaarheid”. Dat is de wens die uitgedrukt wordt

ten aanzien van de Wetgevende Kamers in verband met de wet van 16 juli 1973, namelijk onder de bewoordingen: „Er is onverenigbaarheid”. Vervolgens de woorden: „Onder meer”.

De heer K. Blanckaert: Dat staat ook in de volgende zin.

De heer W. Calewaert: Dan moet u de zin toch zodanig opbouwen dat hij in de wet zal kunnen opgenomen worden, want, Mijnheer Blanckaert, men verwijst niet zo maar naar een beginsel, maar naar de wet, met name die van 16 juli 1973. Er is onverenigbaarheid, volgens de wettekst, tussen het lidmaatschap van de Commissie — ik zeg zelfs niet van welke commissie — . . .

(Stemmen op verschillende banken: Ja zeker, en wel bij artikel 22)

De heer K. Blanckaert: Dat staat in die wet; dat is evident.

De heer W. Calewaert: . . . en het behoren tot de administratie van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en het Ministerie van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur als ambtenaar van het eerste niveau of het behoren tot het stafpersoneel. Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, hier zijn allerlei overwegingen te maken die ik u vraag niet te beschouwen als een houding van een minderheid tegenover een meerderheid of als die van een oppositie.

Ik waarschuw u. Wanneer wij morgen, vanuit de Cultuurraad wens en gaan formuleren in verband met het wetgevend werk van Kamer en Senaat, dan vraag ik me af wat die Cultuurraad, die zelf over wetgevende macht beschikt, decreten kan uitvaardigen. . .

De heer W. Martens: Hoe weinig!

De heer W. Calewaert: Ik ben blij u dit te horen zeggen, want ik denk dat er op dit ogenblik een vrij grote meerderheid zou zijn om de bevoegdheid van de Cultuurraden ernstig uit te breiden. Mijnheer de Voorzitter, misschien kan op dat stuk een initiatief genomen worden? *(Ja, ja, op verschillende banken)* In elk geval wacht ik dit initiatief met belangstelling af, maar in een stuk dat een voorstel van resolutie is, moeten ook de leden van Kamer en Senaat — deze laatste zijn wij tenslotte, al dragen wij een andere pet dan wanneer wij in de andere vergaderzaal zeten, maar wij richten ons gedeeltelijk tot ons zelf en gedeeltelijk tot onze collega's in de Kamer om een wens te uiten.

Welnu, mijne Heren, ik herhaal het, behoorde ik vandaag tot de meerderheid dan zou niemand — en ik richt mij hier tot de juristen in de Regering — maar dan ook niemand mij kunnen verplichten een dergelijke onwettelijke, ongrondwettelijke tekst als voorstel van resolutie te ondertekenen, te meer omdat het meest elementaire wat men doen kan in dit geval

niet gedaan wordt, namelijk deze tekst te verzenden naar de Commissie omdat daar althans een ernstige bespreking zou kunnen volgen om onmiddellijk daarna een aangepaste en verbeterde versie terug te krijgen.

Ik vraag u, Dames en Heren, denkt nog na over deze tekst en over de positie waarin wij de Cultuurraad brengen ten opzichte van het Parlement wanneer dergelijke tekst zou worden aanvaard. *(Applaus bij de B.S.P. en de V. U.)*

De Voorzitter: Vraagt nog iemand het woord in verband met het voorstel van resolutie van de heren Kempinaire en Blanckaert? *(Nee)*

Wij hebben een vraag voor de spoedbehandeling van het voorstel.

De heer Schiltz: Het is niet eens gedrukt!

De heer W. Jorissen: Er is ook geen verslag.

De Voorzitter: Het voorstel houdt verband met het op de agenda ingeschreven onderwerp, met name de benoeming van de vaste en plaatsvervangende leden van de **Vaste** Nationale Cultuurpactcommissie.

De heer W. Jorissen: De Cultuurraad heeft ook een Reglement.

De heer J. Van Elewyck: En de Voorzitter moet het Reglement toepassen.

De Voorzitter: Ik breng het voorstel tot spoedbehandeling in stemming bij zitten en rechtstaan. *(Protest bij de leden van de B.S.P. en de V. U.)*

De heer M. Coppieters: Wij vragen een schorsing.

De Voorzitter: De gevraagde schorsing wordt toegestaan.

De vergadering wordt geschorst om 16.40 uur en hervat om 18.04 uur.

MOTIE VAN ORDE

Beroep op het Reglement

De Voorzitter: Dames en Heren, wij hervatten onze werkzaamheden.

Ik verleen het woord aan de heer Coppieters.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte): Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, Dames en Heren, wij hebben niet met licht hart gegrepen naar de toepassing van het Reglement, artikel 25, nr. 6, over de stemmen na 17 uur.

Als wij ernaar grijpen dan is het op een dieptepunt van het bestaan van deze Cultuurraad waar in de

vergadering van vandaag, een ongelooflijke onverdraagzaamheid is gebleken, die wij opnieuw aanklagen.

Het voorstel van resolutie Blanckaert-Kempinaire beoogt niets anders dan de uitholling op voorhand van een van de belangrijkste instellingen die nog moet tot stand komen, de politieke wraak op een hoger ambtenaar. De vrijzinnigen in Vlaanderen moeten goed horen welke knechtenrol de P.V.V. vandaag gespeeld heeft in de dienst van een onverdraagzaam klerikalisme. *(Applaus op de banken van de V. U.)* Wij beroepen ons op artikel 25, nr. 6, de stemmen waren niet aangekondigd en kunnen dus niet plaats grijpen. *(Applaus op de banken van de v. U.)*

De Voorzitter: Inderdaad, Dames en Heren, artikel 25 van ons Reglement zegt: „Stemmingen na 17 uur moeten op de agenda vermeld zijn”.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren K. Blanckaert en A. Kempinaire betreffende de de samenstelling van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Verzending naar de Commissis

De Voorzitter : Het voorstel van resolutie van de heren K. Blanckaert en A. Kempinaire betreffende de samenstelling van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie wordt naar de Commissie voor het Reglement verwezen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden : Mijnheer de Voorzitter, gezien de voorlopige kredieten niet werden goedgekeurd vraag ik u of er geen vergadering meer kan plaatshebben vóór de Kerstvakantie.

De Voorzitter: Mevrouw de Minister, u kunt dat voorstel formuleren en ik zal het dan voorleggen aan de goedkeuring van het Bureau.

Vraagt nog iemand het woord in verband met dit voorstel? (Neen)

Dan zal dienovereenkomstig worden gehandeld.

Dames en Heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden en volgende vergadering van de Raad heeft in elk geval plaats op dinsdag 7 januari. Ik stel voor de bepaling van de agendapunten en van het uur aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt om 18.10 uur gesloten.

De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

VRAGEN (R.v.O. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren **W. claeys, J. Gerits, A. Kempinaire**, mevrouw Nelly Maes, de heer E. Raskiu.